Lietas arhīva Nr. CA-0499-17/11
ECLI:LV:ZAT:2017:1002.C15225316.1.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Jelgavā, 2017.gada 2.oktobrī

Zemgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija
šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētājs tiesnesis A.Sniedzītis
tiesneši D.Baltā, A.Misiuna
ar sekretāri G.Agruma
piedaloties prasītāja maksātnespējīgās SIA ''Rene Pluss'' administratoram Valdim Freimanim, atbildētāja /pers. D/ pilnvarotajai pārstāvei /pers. E/
izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu maksātnespējīgās sabiedrības ar ierobežotu ''Rene Pluss'' administratora Valda Freimaņa prasībā pret /pers. F/ un /pers. D/ par zaudējumu piedziņu un prasības nodrošināšanu sakarā ar maksātnespējīgās sabiedrības ar ierobežotu atbildību ''Rene pluss'' administratora Valda Freimaņa apelācijas sūdzību par Jelgavas tiesas 24.aprīļa spriedumu.

Aprakstošā daļa

Jelgavas tiesā saņemta maksātnespējīgās sabiedrības ar ierobežotu atbildību (turpmāk – MSIA) "Rene Pluss" administratora Valda Freimaņa prasība un prasības precizējumi pret /pers. F/ un /pers. D/ par zaudējumu piedziņu, kurā lūdz tiesu piedzīt solidāri no MSIA "Rene Pluss" bijušajiem valdes locekļiem /pers. F/ un /pers. D/ zaudējumus 1 357 685,05 *euro* apmērā par labu prasītājam.

Prasība motivēta ar to, ka ar Bauskas rajona tiesas 2014.gada 30.janvāra spriedumu pasludināts SIA "Rene Pluss" maksātnespējas process. Ar 2014.gada 5.februāra iepriekšējā MSIA "Rene Pluss" administratora Jāņa Kumsāra lēmumu Nr.1 par MSIA "Rene Pluss" (turpmāk – prasītājs) parādnieka pārstāvjiem tika noteikti bijušie prasītāja valdes locekļi /pers. D/ un /pers. F/. 2014.gada 6.februārī iepriekšējais prasītāja administrators Jānis Kumsārs nosūtīja prasītāja parādnieka pārstāvim /pers. F/ un 2014.gada 13.februārī parādnieka pārstāvim /pers. D/ pieprasījumus, kuros tika lūgts sagatavot un iesniegt administratoram pieprasījumā uzskaitīto informāciju un dokumentus.

Ar 2015.gada 22.janvāra Bauskas rajona tiesas lēmumu, tiesa atcēla prasītāja maksātnespējas administratoru Jāni Kumsāru no administratora pienākumu pildīšanas prasītāja maksātnespējas procesā. Ar 2015.gada 9.februāra Bauskas rajona tiesas lēmumu par prasītāja maksātnespējas procesa administratoru iecelts sertificēts maksātnespējas administrators Valdis Freimanis.

Norāda, ka pārbaudot prasītāja grāmatvedības dokumentus, administrators konstatēja, ka 2013.gadā prasītājs norakstīja debitoru saistības 954 461 Ls jeb 1 358 075 *euro* apmērā kā nedrošas.

2015.gada 22.janvāra Bauskas rajona tiesas lēmumā, kurā tiesa izskatīja iepriekšējā prasītāja administratora Jāņa Kumsāra pieteikumu par maksātnespējas procesa izbeigšanu, tika norādīts, ka par 2013.gada pārskatā norādītajiem norakstītajiem debitoru parādiem iepriekšējais administrators Jānis Kumsārs paskaidro, ka pārējo saimnieciskās darbības izmaksu sastāvā iekļauta nedrošo debitoru saistību norakstīšana par kopējo summu 954 461 Ls jeb 1 358,075,65 *euro*, no tās: 514 757,55 Ls jeb 732 434,01 *euro* – GRV-Royalty OU, reģistrācijas Nr.101529163, reģistrēta Igaunijā, parāds; 335 770,19 Ls jeb 477 757,94 *euro* – Mingeta UAB, reģistrācijas Nr.100007081119, reģistrēta Lietuvas Republikā, parāds; 103 658,73 Ls jeb 147 493,08 *euro* – GRV-Royalty OU un Mingeta UAB aprēķinātās soda naudas; 228,04 Ls jeb 324,47 *euro* – norēķinu salīdzināšanas rezultātā atklāto, bet nebūtisko kļūdu kopsumma no visiem debitoriem un kreditoriem kopumā; 46 Ls jeb 65,45 *euro* – parādnieka bijušo darbinieku ziedojumi "LMT" tīklā, kuri netika ieturēti.

Papildus 2015.gada 22.janvāra Bauskas rajona tiesas lēmumā norādīts, ka saskaņā ar iepriekšējā administratora Jāņa Kumsāra paskaidrojumiem, norakstīto debitoru saistību sarakstu lielāko daļu no pārējās saimnieciskās darbības izmaksām sastāda divu debitoru saistības, kas 2013.gada 31.decembrī norakstītas kā nedrošas: GRV-Royalty OU – 732 434 *euro* apmērā un Mingeta UAB 477 757,97 *euro*, kopsummā 1 210 191,97 *euro*. Parādi izveidojās sakarā ar preču piegādi, par kuru nav saņemta samaksa. GRV-Royalty OU parāds izriet no preču pavadzīmēm, kas izrakstītas laikā no 2012.gada 3.septembra līdz 2013.gada 25.februārim. Mingeta UAB parāds izriet no preču pavadzīmēm, kas izrakstītas laikā no 2012.gada 1.novembra līdz 2013.gada 28.februārim. Tāpat 2015.gada 22.janvāra Bauskas rajona tiesas lēmumā norādīts, kā izriet no parādnieka pārstāvja /pers. D/ paskaidrojumiem, nekādi piedziņas pasākumi minēto parādu atgūšanai netika veikti, pats /pers. D/ ar šo uzņēmumu pārstāvjiem nekontaktēja, norādot, ka jautājumus par preču piegādi minētie uzņēmumiem risināja cits parādnieka darbinieks. /pers. D/ nespēja saprotami paskaidrot, kādi konkrēti fakti ļāva parādnieka vadībai secināt, ka šie parādi nav atgūstami. Minētajā lēmumā tiesa norādīja, ka attiecībā uz prasītāja darījumiem ar GRVRoyalty OU un Mingeta UAB nav iestājies neviens no Civillikuma desmitajā daļā "Saistību tiesību izbeigšanās" paredzētajiem apstākļiem, kas izbeidz debitoru saistību, tostarp nav iestājies noilguma termiņš. Apstāklis, ka prasītājs šos debitoru prasījumus nolēma savā grāmatvedībā vairs neuzskaitīt kā aktīvu un norakstīt zaudējumos, neveicot jebkādas darbības šo parādu atgūšanai, neizbeidz debitoru saistību. Līdz ar to GRV-Royalty OU un Mingeta UAB vēl joprojām ir parādnieka debitori. Kā arī lēmumā norādīts, ka no prasītāja debitoru saraksta uz 2013.gada 1.janvāri redzams, ka 2013.gada 1.janvārī prasītājam bija tikai pieci debitori, tātad debitoru parādu savlaicīgas nomaksas kontrole uzņēmuma valdei nevarēja sagādāt īpašas grūtības. No minētā saraksta izriet, ka GRV-Royalty OU parāds par 2012.gadā veiktajām preču piegādēm uz 2013.gada 1.janvāri sastādīja 774 035,11 *euro*, turklāt no tā lielākā daļa – 694 882,29 *euro* apmērā samaksas termiņi jau bija iestājušies no 2012.gada 4.jūlija līdz 2012.gada 31.decembrim. Neskatoties uz tik lielu nokavēto debitoru parāda summu, prasītājs arī 2013.gadā turpināja veikt prežu piegādi minētajai sabiedrībai līdz 2013.gada 25.februārim, pieļaujot, ka nesamaksāto parādu summa sasniedz 732 434 *euro*. Savukārt Mingeta UAB parāds par 2012.gadā veiktajām preču piegādēm uz 2013.gada 1.janvāri jau sastādīja 459 915,33 *euro*, turklāt lielākai daļai – 379 174,41 *euro* apmērā samaksas termiņi jau bija iestājušies no 2012.gada 15.novebra līdz 2012.gada 28.decembrim. Neskatoties uz tik lielu nokavēto debitora parāda summu, prasītājs arī 2013.gadā turpināja veikt preču piegādi minētajai sabiedrībai līdz 2013.gada 28.februārim. Šāda rīcība ir pretēja saprātīgai komerciālai apgrozības praksei un neliecina par valdes locekļu pienācīgu rūpību savu pienākumu izpildē.

Norāda, ka minēto apliecina prasītāja debitoru saraksts, kur norādīts, ka GRV-Royalty OU kopējais parāds uz parāda norakstīšanas brīdi bija 851 725,18 *euro* apmērā. Savukārt Mingeta UAB kopējais saistību apmērs uz norakstīšanas brīdi sastādīja 505 959,87 *euro* apmērā. Administratora

rīcībā ir tikai izrakstīto rēķinu kopijas, kā rezultātā, administrators nav tiesīgs un spējīgs apliecināt to atbilstību oriģināliem. Administratora rīcībā nav 01.07.2013. prasītāja izrakstītā dokumenta GRV-Royaltu OU Nr.RE-14016/B 119 291,18 *euro* apmērā un 01.07.2013 prasītāja izrakstītā dokumenta Mingeta UAB 28 201,90 *euro* apmērā, tomēr to kopējais apmērs, proti, 147 493,08 *euro* atbilst 2015. gada 22.janvāra Bauskas rajona tiesas lēmumā norādītajam, proti, ka 147 493,08 *euro* ir GRV-Royalty OU un Mingeta UAB soda naudas apmērs. Piedzenamās zaudējumu summas apmērs kopā sastāda 1 357 685,05 *euro* apmērā.

Norāda, ka 2015.gada 28.aprīlī administrators nosūtīja prasītāja parādnieka pārstāvjiem un bijušajiem valdes locekļiem pieprasījumu, kurā tika lūgts, nekavējoties, bet ne vēlāk kā 10 dienu laikā no pieprasījuma nosūtīšanas dienas, iesniegt administratoram prasītāja gada pārskatus, sākot ar 2009.gadu, kā arī visus prasītāja darījumu apliecinošus dokumentu oriģinālus par darījumiem 2010.-2014.gadā ar darījuma partneriem, tajā skaitā GRV-Royalty OU un Mingeta UAB. Atsaucoties uz minēto administratora pieprasījumu prasītāja parādnieka pārstāvji un bijušie valdes locekļi iesniedza administratoram prasītāja izrakstīto rēķinu kopijas ar darījuma partneriem GRV- Royalty OU un Mingeta UAB. 2015.gada 15.jūnijā administrators nosūtīja prasītāja parādnieka pārstāvjiem atkārtotu pieprasījumu, kurā atkārtoti tika lūgts iesniegt minētos dokumentus. Atsaucoties uz minēto administratora pieprasījumu prasītāja parādnieka pārstāvis un bijušais valdes loceklis /pers. D/ 2015.gada 18.jūnijā nosūtīja administratoram atbildi, kurā tika norādīts, ka

/pers. D/ nav iespēju atkārtoti izpildīt minēto pieprasījumu, jo faktiski jau gandrīz visi pieprasītie dokumenti tika iesniegti administratoram kriminālprocesa vajadzībām, kriminālprocesa virzītājam, maksātnespējas procesa administratoram Jānim Kumsāram vai arī Bauskas rajona tiesai.

Norāda, ka atsaucoties uz parādnieka pārstāvja /pers. D/ atbildi, 2015.gada 29.jūnijā administrators nosūtīja pieprasījumu /pers. D/, kurā tika lūgts iesniegt atšifrējumu par katru darījuma partneri ar pierādījumiem, kad un kam tika iesniegti darījumu apliecinošie dokumentu oriģināli ar darījumu partneriem 2010.-2014.gadā ar tajā skaitā, GRV-Royalty OU un Mingeta UAB./pers. D/nav sniedzis atbildi uz administratora pieprasījumu.

Prasības pieteikumā uzsver, ka 2015.gada 26.augustā administrators nosūtīja atbildētājiem pieprasījumus, kuros tika lūgts sniegt paskaidrojumus, uz kāda pamata 2013.gadā divu debitoru saistības – GRV-Royalty OU un Mingeta UAB, tika norakstītas kā nedrošas. Administrators tostarp lūdza iesniegt debitoru sarakstu uz 2013.gada 1.janvāri, kā arī visas pavadzīmes un rēķinus ar darījumu partneriem GRV-Royalty OU un Mingeta UAB no 2012.gada līdz 2014.gada 30.janvārim. Pieprasījumā administrators informēja, ka gadījumā, ja pieprasītā informācija un dokumenti netiks iesniegti, administrators būs spiests celt tiesā prasību pret bijušajiem prasītāja valdes locekļiem par zaudējumu piedziņu. Prasītāja parādnieka pārstāvji nav iesnieguši administratoram paskaidrojumus uz minēto pieprasījumu un pieprasītos dokumentus.

Norāda, ka 2015.gada 4.septembrī administrators nosūtīja GRV-Royalty OU un Mingeta UAB ar ierakstīto pasta sūtījumu pieprasījumus, lūdzot nomaksāt prasītājam nenomaksātās parādsaistības. Minētie pieprasījumi tika nosūtīti administratoram atpakaļ, kā iemesls tika norādīts, ka adreses ir nekorektas. Pieprasījumi tika sūtīti uz administratoram zināmajām adresēm, proti, administrators GRV-Royalty OU adresi norādīja, ņemot vērā, gan izrakstītajās pavadzīmēs norādīto adresi, gan publiskajā reģistrā GRV-Royalty OU norādīto adresi, savukārt Mingeta UAB pieprasījumā norādītā adrese tika norādīta, ņemot vērā Mingeta UAB norādīto juridisko adresi publiskajos reģistros.

Norāda, ka atbildētāju prettiesiskā rīcība izpaudās, kā 2013.gadā nepamatota divu debitoru – par GRV-Royalty OU un Mingeta UAB saistību norakstīšana kā nedrošu. Atbildētāji par minēto paskaidrojumus nav iesnieguši. No minētā tiek prezumēts, ka bijušo valdes locekļu rīcībā nav pamatojošo dokumentu un pamatotu paskaidrojumu, kāpēc minētie debitori tika norakstīti. Zaudējumi šajā gadījumā ir prasītājam nodarītie zaudējumi, nevēršot piedziņu pret debitoriem GRV-Royalty OU un Mingeta UAB, neskatoties uz debitoru parāda esamību, turpinot piegādāt preces, kā rezultātā nepamatoti norakstot GRV-Royalty OU un Mingeta UAB saistības kopējā 1 357 685,05 *euro* apmērā. Savukārt cēloniskais sakars ir radies no bijušo prasītāja valdes locekļu nepamatotas un prettiesiskās debitoru GRV-Royalty OU un Mingeta UAB saistību norakstīšanas, nevēršot piedziņu un turpinot piegādāt GRV-Royalty OU un Mingeta UAB preces neskatoties uz parādu, tādējādi radot prasītājam zaudējumus 1 357 685,05 *euro* apmērā.

Norāda, ka valdes locekļiem jābūt ieinteresētiem, lai sabiedrība gūtu peļņu, tādā veidā, rīkojoties kā krietnam un rūpīgam saimniekam. Šajā situācijā atbildētāji neatguva debitoru parādus, turpināja piegādāt preces debitoriem, neskatoties jau uz pastāvošu parādu. Bijušajiem valdes locekļiem ir jāpieņem tādi lēmumi, kas ir ekonomiski izdevīgi sabiedrībai un kuri ir vērsti uz peļņas gūšanu. Minētās atbildētāju darbības liecina par to, ka atbildētāji nerīkojās kā krietni un rūpīgi saimnieki, kā arī atbildētāji nebija ieinteresēti, lai prasītājs gūtu peļņu, tādējādi atbildētājiem solidāri jāatbild par prasītājam nodarītajiem zaudējumiem, nepamatoti norakstot debitoru parādus. Atbildētāji nodarīja zaudējumus ne tikai prasītājam, bet arī prasītāja kreditoru kopuma interesēm, tādējādi, samazinot prasītāja aktīvus.

Prasības pieteikums pamatots ar Civillikuma 1170., 1773., 1775., 1779.pantu, Maksātnespējas likuma 65.panta 8.punktu, Komerclikuma 169.panta pirmo un otro daļu, 221.pantu.

Ar Jelgavas tiesas 2017.gada 24.aprīļa spriedumu noraidīta pilnīgi maksātnespējīgās sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Rene Pluss" prasība pret /pers. F/ un /pers. D/ par zaudējumu piedziņu, atceļot ar Jelgavas tiesas tiesneses 2016.gada 16.decembra lēmumu piemērotos prasības nodrošinājumus.

Tiesa konstatēja, ka lietā nepastāv strīds, ka 2014.gada 30.janvārī pasludināts SIA "Rene Pluss" maksātnespējas process un par administratoru bija iecelts sertificēts administrators Jānis Kumsārs, bet saskaņā ar Bauskas rajona tiesas 2015.gada 22.janvāra lēmumu Jānis Kumsārs atcelts no administratora pienākumu pildīšanas maksātnespējīgās SIA "Rene Pluss" maksātnespējas procesā un ar 2015.gada 9.februāra Bauskas rajona tiesas lēmumu par maksātnespējīgās SIA "Rene Pluss" maksātnespējas procesa administratoru iecelts sertificēts maksātnespējas administrators Valdis Freimanis, kas apstiprinās ar Uzņēmumu datu bāzes izziņu , un no minētās izziņas redzams arī, ka /pers. D/ bija prasītāja valdes loceklis laikā no 28.05.2009. – 03.02.2014., un /pers. F/ bija prasītāja valdes loceklis laikā no 16.04.2009. – 03.02.2014.

Nodibināja, ka ar lietā esošo prasītāja maksātnespējas procesa administratora Jāņa Kumsāra 2014.gada 5.februāra Lēmumu Nr.1, administrators nolēma par parādnieka pārstāvjiem prasītāja maksātnespējas procesā noteikt /pers. D/ un /pers. F/. 2014.gada 6.februārī un 2014.gada 13.februārī administrators Jānis Kumsārs pieprasījis parādnieku pārstāvjiem iesniegt administratoram dokumentāciju un informāciju.

Norādīja, ka ar Bauskas rajona tiesas 2015.gada 22.janvāra lēmumu noraidīts maksātnespējīgās SIA "Rene Pluss" administratora Jāņa Kumsāra pieteikums par parādnieka maksātnespējas procesa izbeigšanu un sertificēts administrators Jānis Kumsārs atcelts no administratora pienākumu pildīšanas maksātnespējīgās SIA "Rene Pluss" maksātnespējas procesā.

Pirmās instances tiesa secināja, ka administrators cēlis tiesā prasību pret atbildētājiem par zaudējumu piedziņu, jo pārbaudot prasītāja grāmatvedības dokumentus, konstatējis, ka 2013.gadā prasītājs norakstījis debitoru saistības 1 358 075,65 *euro* apmērā kā nedrošas, ko apliecina prasītāja 2013.gada pārskats un uz ko norādījusi Bauskas rajona tiesa 2015.gada 22.janvāra lēmumā. Administrators prasījumu par zaudējumu piedziņu motivējis ar to, ka atbildētāju prettiesiskā rīcība izpaudās, kā 2013.gadā nepamatota divu debitoru – par GRV-Royalty OU un Mingeta UAB saistību norakstīšana kā nedrošu.

Norādīja, ka atbildētāji par minēto paskaidrojumus nav iesnieguši. No minētā tiek prezumēts, ka bijušo valdes locekļu rīcībā nav pamatojošo dokumentu un pamatotu paskaidrojumu, kāpēc minētie debitori tika norakstīti. Zaudējumi šajā gadījumā ir prasītājam, nevēršot piedziņu pret debitoriem GRV-Royalty OU un Mingeta UAB, neskatoties uz debitoru parādu esamību, turpinot piegādāt preces, kā rezultātā nepamatoti norakstot GRV-Royalty OU un Mingeta UAB saistības kopējā 1 357 685,05 *euro* apmērā. Savukārt cēloniskais sakars ir radies no bijušo prasītāja valdes locekļu nepamatotas un prettiesiskās debitoru GRV-Royalty OU un Mingeta UAB saistību norakstīšanas, nevēršot piedziņu un turpinot piegādāt GRV-Royalty OU un

Mingeta UAB preces, neskatoties uz parādu, tādējādi radot prasītājam zaudējumus 1 357 685,05 *euro* apmērā.

Turklāt no tiesas sēdē sniegtajiem paskaidrojumiem tiesa konstatēja, ka administrators izvēlējās celt prasību pret valdes locekļiem, ņemot vērā VID auditā konstatēto, ka audita sastādīšanas brīdī firma GRV-Royalty OU nedarbojās, kā arī to, ka administrators pirms celt prasību, nosūtīja pretenzijas brīdinājumus uz firmu juridiskajām adresēm, kas tika atgriezti atpakaļ. Darījumi nav atcelti, un debitoru norakstīšana ir nepamatota. Paskaidroja, ka galvenais prasības pamatojums ir tas, ka norakstīti debitori, norādot, ka neatrada pamatojumu, kāpēc nav mēģināts summas piedzīt, kāpēc nav slēgta vienošanās par darījuma atcelšanu. Juridiski iespējams, ka debitoru parādu norakstīšana neliedz parādu atgūt. Tā kā minētās firmas ir nerezidenti, tad administratoram ir apgrūtinoša debitoru parādu piedziņa. Turklāt paskaidroja, ka zaudējumi ir bilances aktīvu samazināšanās. Preci varēja pārdot kādam citam, bet izvēlējās nerezidentus, kas nesamaksāja. Vainojami ir valdes locekļi, jo izvēlas direktorus, menedžerus, kas meklē pircējus. Pret tiesiskā rīcība ir tajā, ka aizpludināja realizācijā aktīvus uz firmām, kas tā arī nesamaksāja ilgstošā laika periodā. Zaudējumu apmērs ir realizētā un nesamaksātā summa, gatavā ražojuma aizplūšana, pārvēršanās par debitoru parādiem un debitoru parāda nesamaksāšana. Vainojamā rīcība ir izvēloties tādus menedžerus un tādas firmas, kas nemaksā.

Tiesa atsaukusies uz Maksātnespējas likuma 65.panta 8.punktu, kas nosaka, kanbsp;pēc juridiskās personas maksātnespējas procesa pasludināšanas administrators izvērtē un ceļ tiesā prasības pret juridiskās personas pārvaldes institūciju locekļiem un kapitālsabiedrības dalībniekiem (akcionāriem) par viņu nodarīto zaudējumu atlīdzību, kā arī pret personālsabiedrības personiski atbildīgajiem biedriem sakarā ar viņu pienākumu ar savu mantu atbildēt par personālsabiedrības saistībām.

Saskaņā ar Komerclikuma 221.panta pirmo daļu valde ir sabiedrības izpildinstitūcija, kura vada un pārstāv sabiedrību.

Savukārt Komerclikuma 169.pants noteic, ka valdes un padomes loceklim savi pienākumi jāpilda kā krietnam un rūpīgam saimniekam. Valdes un padomes locekļi solidāri atbild par zaudējumiem, ko tie nodarījuši sabiedrībai. Valdes un padomes loceklis neatbild saskaņā ar šā panta otro daļu, ja pierāda, ka rīkojies kā krietns un rūpīgs saimnieks. Valdes un padomes loceklis neatbild par sabiedrībai nodarīto zaudējumu, ja viņš rīkojies labā ticībā dalībnieku sapulces likumīga lēmuma ietvaros.

Pirmās instances tiesas ieskatā prasības pamatotība par zaudējumu piedziņu maksātnespējīgā uzņēmuma labā vērtējama pamatojoties ne tikai uz Komerclikuma normām par valdes locekļa pienākumiem un Maksātnespējas likuma normām par parādnieka pārstāvja pienākumiem, bet arī Civillikuma 1779.pantu, kas noteic, ka katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, kurus viņš nodarījis, konstatējot visus zaudējumu atlīdzināšanas priekšnosacījumus.

Tiesa norādīja, ka No Civillikuma normām par zaudējumu atlīdzību (Civillikuma 1770.-1792.pants) un Komerclikuma 169.panta izriet, ka zaudējumu atlīdzības prasības apmierināšanai ir vajadzīgi vairāki priekšnoteikumi, proti, personas prettiesiska, vainojama rīcība, zaudējuma esamība un cēloniskais sakars starp prettiesisko, vainojamo rīcību un zaudējumiem.

Līdz ar to, vērtējot atbildētāju rīcību, tiesa ņēmusi vērā LR Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2012.gada 25.janvāra spriedumā lietā Nr. SKC-25/2012 sniegtās atziņas, ka valdes locekļiem ir pienākums būt lojāliem gan pret sabiedrību kā patstāvīgu tiesību subjektu, gan arī pret visu tās dalībnieku ekonomiskajām interesēm, pildot pienākumus kā krietnam un rūpīgam saimniekam atbilstoši Komerclikuma 169.panta pirmajai daļai. Ja valdes locekļa rīcība ir pretēja saprātīgai komerciālās apgrozības praksei un tiek pierādīts, ka sabiedrībai nodarīts zaudējums, konstatēta amatpersonas rīcība un pastāv cēloņsakars starp amatpersonas rīcību un nodarītajiem zaudējumiem, tad apstāklim, ka valdes locekļa rīcība nesatur ļaunprātīgu tiesību aizskārumu, nav tiesiskas nozīmes, jo viņš ir atbildīgs par katru, tostarp vieglu neuzmanību.

Norādīja, ka lai noskaidrotu, vai ir iestājusies atbildētāja atbildība, jākonstatē iepriekš minētajā tiesību normā paredzētie priekšnosacījumi: 1) sabiedrībai ir nodarīts zaudējums *(sk. Civillikuma 1770.-1792.pantu);* 2) bijusi amatpersonas rīcība, respektīvi – darbība vai bezdarbība; 3) pastāv cēloņsakars starp amatpersonas rīcību un sabiedrības zaudējumu *(ja zaudējums ir, bet tas nav radies kā valdes locekļa rīcības sekas, tad par šo zaudējumu atbildība neiestājas).* Ja prasītājs pierādījis visus iepriekš minētos apstākļus, tad atbildētājs var atbrīvoties no atbildības, ja viņš pierāda, ka rīkojies kā krietns un rūpīgs saimnieks, respektīvi – nav pieļāvis pat vieglu neuzmanību *(sk. Komerclikuma 169.panta trešo daļu).*

Pirmās instances tiesa, pamatojoties uz judikatūrā sniegtajām atziņām, secinājusi, ka sākotnēji prasītājam jāpierāda, ka atbildētājiem iestājusies atbildība par sabiedrībai nodarītajiem zaudējumiem, pierādot zaudējumu konstatēšanai likumā noteiktos nepieciešamos priekšnosacījumus.

Pirmās instances tiesa spriedumā pievienojusies tiesību doktrīnā norādītajai atziņai, ka neapšaubāmi, tiesai vispirms jāpārbauda prasītāja tiesības aizskāruma esamība. Šo jautājumu noskaidrošana nav atkarīga no atbildētāja celtajiem iebildumiem pret prasību (*sk. Līcis A., Prasības tiesvedība un pierādījumi. Prof. K.Torgāna zinātniskajā redakcijā. Mācību līdzeklis tiesību zinātņu studentiem. – Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2003, 26.lpp.*). Atbilstoši Civilprocesa likuma 93.panta pirmajā daļā noteiktajam, pierādīšanas pienākums (lat. *onus probandi* – pierādījumu nasta) vispirms gulstas uz prasītāju, kurš griežas tiesā ar lūgumu aizsargāt aizskartās tiesības (*sk. Līcis A., Prasības tiesvedība un pierādījumi. Prof. K.Torgāna zinātniskajā redakcijā. Mācību līdzeklis tiesību zinātņu studentiem. – Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2003, 72.lpp.*).

Tiesa atsaukusies uz LR satversmes 92.pantu, likuma ''Par tiesu varu'' 3.panta otro daļu, Civilprocesa likuma 92., 192.pantu, 93.panta pirmo daļu 104.panta pirmo daļu, tiesību doktrīnā atzīto, kanbsp;tiešs zaudējums ir tāds zaudējums, kas no cēloņsakarības viedokļa dabiski un ar objektīvi pastāvošu nepieciešamību rodas prettiesiskas darbības vai bezdarbības rezultātā, bet nejaušs zaudējums ir tāds, kurā nevienu nevar vainot *(skat. Civillikuma komentāri. Saistību tiesības (1401.-2400.p.).Sagatavojis autoru kolektīvs prof. K.Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā. Rīga, 1998, 269.lpp.*).

Tiesa norādījusi, ka atbilstoši Civillikuma 1775.pantā noteiktajam (katrs zaudējums, kas nav nejaušs ir jāatlīdzina) juridiska nozīme ir apstāklim, ka noteiktas rīcības (darbības vai bezdarbības) rezultātā ir nodarīti zaudējumi sabiedrībai un, ka saskaņā ar Civillikuma 1778.pantu administratoram būtu tiesības prasīt zaudējumu atlīdzināšanu.

Norādīja, ka kā vienu no obligātajiem zaudējumu atlīdzības priekšnoteikumiem teorijā izdala cēlonisko sakaru starp prettiesisko rīcību un nodarītajiem zaudējumiem. Spriedumā uzsvēra, ka cēloniskais sakars civiltiesiskajā atbildībā ir aktuāls, nosakot, vai konkrētās negatīvās sekas, piemēram zaudējumi, ir vai nav prettiesiskas darbības rezultāts.

Tiesa norādīja, ka lietā nav strīda par to, ka sastādītajā 2013.gada pārskatā iekļauts "nedrošo debitoru saistību norakstīšana 954 461 Ls" . Administrators uzskata, ka ar minēto prasītājam nodarīti zaudējumi 1 357 685,05 *euro* apmērā. Kā norādījis administrators, ka juridiski debitoru parādu norakstīšana neliedz parādu atgūt, bet tā kā minētās firmas ir nerezidenti, tad administratoram ir apgrūtinoša debitoru parādu atgūšana.

Izvērtējot minētos apstākļus, tiesa, pretēji administratora norādītajam, uzskatīja, ka "nedrošo debitoru saistību norakstīšana 954 461 Ls" nevar tikt uzskatīta par zaudējumiem zaudējumu materiāltiesiskā tiesību institūta izpratnē, jo ar parāda norakstīšanu debitors nezaudē debitora statusu un minētais debitoru parāds iespējams atgūstams pēc attiecīgu darbību veikšanas, un līdz ar to debitoru parāda summa nevar tikt uzskatīta par zaudējumiem noteiktā apmērā, un debitoru parādu norakstīšana neveido celoņsakarību ar zaudējumiem, jeb ar konkrēto parāda apmēru.

Maksātnespējas likuma 65.panta 6.punkts nosaka administratora pienākumu pēc juridiskās personas maksātnespējas procesa pasludināšanas atgūt debitoru parādus un veikt tiesiskas darbības citas parādnieka mantas atgūšanai.

Ņemot vērā iepriekš minēto likuma normu, tiesa uzskatīja, ka administratoram konkrētajā gadījumā nebija pamata vērsties pret prasītāja pārvaldes institūcijas locekļiem pamatojoties uz Maksātnespējas likuma 65.panta 8.punktu, iepriekš neizpildot savu administratora pienākumu, kas noteikts

Maksātnespējas likuma 65.panta 6.punktā.

Tiesa atzinusi, ka administrators vispārināti un paplašināti ir iztulkojis Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2015.gada 30.novembra spriedumā ietverto apsvērumu, ka prasītājs ir tiesīgs izvēlēties pret ko celt prasību, jo konkrētajā lietā ir konstatējami citi faktiskie lietas apstākļi.

Tiesas ieskatā, ka gadījumā, ja administrators ikvienā gadījumā varētu izvēlēties tiesību pret sabiedrības pārvaldes institūcijas locekļiem celt prasību par zaudējumu piedziņu, gadījumos, kad ir atgūstami debitoru parādi, tad minētais būtu pretēji Komerclikumā nostiprinātajam valdes locekļu atbildības institūta jēgai.

Atzina, ka tas vien apstāklis, ka administrators nosūtījis brīdinājuma vēstules diviem debitoriem , un minētās vēstules atgrieztas atpakaļ, neapstiprina to, ka administrators būtu izpildījis Maksātnespējas likuma 65.panta 6.punktā noteikto pienākumu.

Pirmās instances tiesa uzskatīja par nepieciešamu norādīt uz to, ka apšaubāma ir atbildētāju vainojamība, kā viens no nepieciešamajiem zaudējumu priekšnosacījumiem, apstāklī, ka atbildētāji būtu norakstījuši strīdus debitoru saistības, jo lietā netika iegūti neapšaubāmi pierādījumi, ka 2013.gada pārskatu būtu sastādījuši atbildētāji, ievērojot 2013.gada pārskatā, kas iesniegts lietā, un lietā iesniegtā 2013.gada pārskata kopija, kas iegūta no Bauskas rajona tiesā esošās SIA "Rene pluss" maksātnespējas procesa lietas, no kura redzams, ka Bauskas rajona tiesā esošajā lietā gada pārskatā iekļautas ziņas par sabiedrības valdi "valde no 03.02.2014. Jānis Kumsārs – administrators" ņemot vērā to, ka norādīts, ka gada pārskats paraksts parakstīts 2014.gada 8.janvārī, bet Jānis Kumsārs par administratoru iecelts 2014.gada 30.janvārī.

Tāpat tiesa uzskatījusi, ka nav pierādīta atbildētāju prettiesiskā rīcība, izvēlotos kā preču pircējus nerezidentus, kas nesamaksāja, jo no atbildētāja iesniegtā kopsavilkuma redzams, ka strīdus debitori par saņemtajām precēm maksājumus ir daļēji veikuši, kas attiecīgi norāda uz to, ka atbildētājiem bija pamats uzskatīt, ka tiks apmaksātas arī nesamaksātās summas.

Tiesa spriedumā atsaukusies uz liecinieka /pers. P/ liecībām, atzīstot tās par ticamām un konkrētam, norādot, ka liecinieka liecības norāda uz to, ka apšaubāma ir atbildētāju vainojamība (prettiesiska rīcība) preču piegādē debitoriem.

Norādīja, ka prasītājs lietā nav pievienojis tādus pierādījumus, kas apstiprinātu administratora norādītos apstākļus zaudējumu esamībai, un pats par sevi debitoru parāds prasītājam, tiesas ieskātā, nav pamats celtās prasības apmierināšanai.

Atsaucoties uz tiesību doktrīnā atzīto, ka (..) tiesa var apspriest prasījumu pamatotību vai nepamatotību, vadoties vienīgi no tiem faktiem un apstākļiem, kurus puses norādījušas kā prasības, pretprasības vai iebildumu pamatu (*Civilprocesa likuma komentāri. Trešais papildinātais izdevums. Sagatavojis autoru kolektīvs prof. K.Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā. Rīga, 2006, 280.lpp.),* tiesa atzina, ka konkrētajā gadījumā lietā nav pierādīts neviens no zaudējumu atlīdzības nepieciešamajiem priekšnoteikumiem, līdz ar to prasība kā nepamatota ir noraidāma pilnīgi.

Par Jelgavas tiesas 2017.gada 24.aprīļa spriedumu apelācijas sūdzību iesniedza MSIA "Rene Pluss" administrators Valdis Freimanis, pārsūdzot spriedumu pilnā apmērā uzskatotnbsp; to par nepamatotu unnbsp; lūdzot lietu izskatīt pēc būtības.

Apelācijas sūdzībā norādīts, ka atsaucoties uz Komerclikuma 221.panta pirmo daļu,169.pantu administratora ieskatā, tiesa nav šīs likuma normas vērtējusi, jo atbildētāji nebija iesnieguši un tiesa nav pieprasījusi no atbildētājiem, lai tie pierādītu, ka viņi, būdami MSIA "Rene Pluss" valdes locekļi, 2013.gadā, norakstot kā nedrošas divu debitoru saistības, ir rīkojušies kā krietni un rūpīgi saimnieki, proti, ir darījuši visu, lai SIA "Rene Pluss" manta un aktīvi palielinātos, veica nepieciešamās darbības debitoru parādu atgūšanai.

Norāda, ka šajā situācijā SIA "Rene Pluss" bijušie valdes locekļi neatguva debitoru parādus, turpināja piegādāt preces debitoriem- GRV-Royalty OU un Mingeta UAB, neskatoties uz jau pastāvošo lielo parādu.

Apelātors norāda, ka bijušajiem valdes locekļiem ir jāpieņem tādi lēmumi, kas ir ekonomiski izdevīgi sabiedrībai un ,kuri ir vērsti uz peļņas gūšanu. Minētāsnbsp; bijušo SIA "Rene Pluss" valdes locekļu darbības liecina par to, ka bijušie valdes locekļi /pers. D/ un /pers. F/ nerīkojās kā krietni un rūpīgi saimnieki, kā arī bijušie valdes locekļi nebija ieinteresēti, lai SIA "Rene Pluss" gūtu peļņu, tādējādi, atbilstoši Komerclikuma 169.panta otrajai daļai abiem valdes locekļiem solidāri jāatbild par maksātnespējīgās SIA "Rene Pluss" nodarītajiem zaudējumiem 1357,685,05 *euro* apmērā, nepamatoti norakstot radītos debitoru parādus.

Apelācijas sūdzībā atsaucās uz Augstākas tiesas Senāta Civillietu departamenta 2012. gada 25.janvāra spriedumu lietā Nr. SKC-25/2012, kur norādīts, ja valdes locekļa rīcība ir pretēja saprātīgai komerciālas apgrozības praksei un tiek pierādīts, ka sabiedrībai nodarīts zaudējums, konstatēta amatpersonas rīcība un pastāv cēloņsakars starp amatpersonas rīcību un nodarītajiem zaudējumiem, tad apstāklim, ka valdes locekļa rīcība nesatur ļaunprātīgu tiesību aizskārumu, nav tiesiskas nozīmes, jo viņš ir atbildīgs par katru, tostarp vieglu neuzmanību.

Norāda, ka tiek prezumēts, ka bijušo valdes locekļu rīcībā nav pamatojošu dokumentu un pamatotu paskaidrojumu, kāpēc minētie debitori tika norakstīti. Zaudējumi šajā gadījumā ir MSIA "Rene Pluss" nodarītie zaudējumi, nevēršot piedziņu pret debitoriem, neskatoties uz parāda esamību, turpinot tiem piegādāt preces. Kā rezultātā nepamatoti norakstot debitoru GRV-Royalty OU un Mingeta UAB saistības kā nedrošas, kopējās summas 1357 685,05 *euro* apmērā. Savukārt cēloniskais sakars ir radies no bijušo SIA "Rene Pluss" valdes locekļu nepamatotas un pret tiesiskas debitoru saistību norakstīšanas, nevēršot piedziņunbsp; nerakstot brīdinājumus, ne sniedzot prasības tiesā, bet turpinot piegādāt debitoriem preces, radījuši MSIA ''Rene Pluss'' zaudējumus iepriekš minētās summas apmērā.

Apelācijas sūdzības iesniedzēja ieskatā, tiesa nav pareizi norādījusi, ka "nav pierādīta atbildētāju prettiesiskā rīcība", izvēloties kā preču pircējus nerezidentus, kas nesamaksāja." Administrators norāda, ka prettiesiskā rīcība nav izpaudusies tikai kā šaubīgu darījumu partneru (debitoru) izvēlē. Prettiesiskā rīcība ir izpaudusiesnbsp; kā nepamatota debitoru norakstīšana , nevēršot piedziņu un turpinot piegādāt debitoriem preci, neskatos uz to, ka debitoriem bija parādsaistības, kas neapšaubāmi samazināja uzņēmuma aktīvus, neļaujot norēķināties ar uzņēmuma kreditoriem.

Sūdzībā norāda, ka attiecībā uz 2013. gada pārskatu nav pamata apšaubīt to, ka uz parādnieka pārstāvja iesniegtā 2013. gada pārskata ir /pers. D/ paraksta oriģināls, arī atbildētājs minēto neapstrīd. Līdz ar ko prezumējams, ka /pers. D/ ar savu parakstu apliecināja tajā sniegto ziņu patiesumu un atbilstību grāmatvedības dokumentiem. Vēl jo vairāk, nav strīda par to, ka gada pārskatā ietvertās ziņas ir neatbilstošas grāmatvedības dokumentiem un /vai nav patiesas. Administrators norāda, ka /pers. D/, vēl jo vairāk esot bijušajam komercsabiedrības valdes loceklim, ir jāapzinās paraksta nozīme, parakstot kādu dokumentu, it īpaši sava pārvaldāmā uzņēmuma gada pārskatu.

Norāda, ka vēl jo vairāk no lietas esošajiem apstākļiem neizriet, ka /pers. D/ apšaubītu 2013.gada pārskatā norādīto informāciju, proti, debitoru apmēru, debitoru norakstīšanu. Tāpat nav strīda par to, ka uz tiesā iesniegtā 2013.gada pārskata ir /pers. D/ paraksts, kas prezumē to, ka /pers. D/ apliecina gada pārskatā ietvertās informācijas patiesumu pēc stāvokļa uz 31.12.2013.

Apelācijas sūdzības iesniedzēja ieskatā, ievērojot liecinieka sniegto informāciju, tam nav pietiekama ticamība un attiecināmība uz konkrētajiem lietas apstākļiem, jo lieciniekam nav pierādījumu par sniegtās informācijas patiesīgumu, kā arī sniegtās liecības galvenokārt balstās tikai uz pieņēmumiem. Administrators vērš uzmanību, ka liecinieka liecībām būtu nozīme lietas izskatīšanā, ja atbildētāji iesniegtu tiesā pierādījumus, kas apliecinātu, ka debitoru parādu piedziņa tika veikta tādā apmērā, lai secinātu, ka valdes locekļi ir rīkojušies kā krietni un rūpīgi saimnieki un nav pieļāvuši pat vieglu neuzmanību.

Norāda, ka tāpat ir apšaubāms, kādā veidā tiesa nonāca pie secinājuma, ka liecinieka liecības norāda uz to, ka ir apšaubāma atbildētāju vainojamība, ja atbilstoši spriedumā norādītajam liecinieks sākotnēji, sniedzot liecību, norādīja, ka iespējams ir strādājis ar abām firmām(debitoriem, kuri tika norakstīti 2013.gadā). Minētais nepārprotami nozīmē to, ka ir apšaubāmas kopumā sniegtās liecinieka liecības, ja viņam pat nav pārliecības par to,

ka viņš būtu strādājis ar minētajiem debitoriem, nav izprotams, no kurienes viņam ir zināma un kāds bija liecībās sniegtās informācijas avots. Iepriekš minēto pamato ar Civilprocesa likuma 105. panta piekto daļu.

Norāda, ka no spriedumā norādītā nepārprotami var secināt, ka liecinieka liecības balstās uz kādu pirmavotu, proti, liecinieks liecībās norādīja uz ziņām par kurām liecinieks ir zinājis, dzirdējis, iespējams no saviem darba kolēģiem vai arī ziņas balstās uz citu kolēģu praksi.

Sūdzības iesniedzējs norāda, ka attiecībā uz pavadzīmēm nav izprotams iemesls, kura dēļ, viņas nevajadzētu vērtēt kā pierādījumus. Administrators jau bija norādījis , ka atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajam tam nav tiesību apliecināt pavadzīmju atvasinājumus, jo tā rīcībā nav dokumentu oriģināli. Sūdzībā atsaucas uz Maksātnespējas likuma 72.[1]pantu, kas paredz valdes locekļu solidāru atbildību par dokumentu nenodošanu vai nepilnīgu nodošanu, norādot, ka administrators ir atzinis 16 nenodrošināto kreditoru prasījumus to pamatparādu 5 463,314,45 *euro* apmērā, taču prasības summa tiesā ir iesniegta tikai par 1357685,05 *euro* apmērā.

Norāda, ka attiecībā uz debitoru sarakstu, ka, lai arī tas nav parakstīts, tas ir kā papildus pierādījums pie visiem citiem pierādījumiem kopsakarā, vēl jo vairāk, tajā ietvertā informācijas sakrīt ar 2013.gada pārskatā norādīto summu un Bauskas rajona tiesas spriedumā norādīto.

Uzskata, ka /pers. D/ un tā pārstāves sniegtā informācijas acīmredzami nesakrīt, jo /pers. D/ atbildē ir skaidri norādījis, ka tas jau reizi ir dokumentus nodevis, līdz ar ko secināms, ka tā rīcībā bija dokumenti, ko nodot, savukārt tā pārstāve norāda, ka dokumenti netika nodoti /pers. D/ atpakaļ. Vēl jo vairāk, administrators norāda, ka tādā gadījumā nav izprotams, kāpēc /pers. D/ par minēto nebija informējis administratoru, jo administrators vairākkārtīgi ir sūtījis pieprasījumus ar lūgumu iesniegt dokumentu oriģinālus. Papildus administrators norāda, ka ir apšaubāma pārstāves sniegtā informācija par to, ka dokumenti neatrodas pie /pers. D/, jo nav iesniegti pierādījumi, kas apliecinātu sniegtās informācijas patiesumu. Bez pierādījumiem tie ir tikai pieņēmumi. Tiesai nav iesniegti ,piemēram, /pers. D/ pieprasījumi iepriekšējam administratoram, proti, kaut kādas darbības, kas apliecinātu , ka tā rīcībā nav pieprasīto dokumentu oriģinālu.

Uzskata, ka atbildētājs bija nezinošs un paļāvies uz administratoru ,ir nepamatots, jo atbildētājam esot parādnieka pārstāvim ir iespēja likumā noteiktā kārtībā iepazīties ar savām tiesībām, kā arī parādnieka pārstāvjiem unnbsp; bijušajiem valdes locekļiem paredzēto atbildību.

Sūdzībā norāda, ka attiecībā uz norādīto, ka starp dokumentu nodošanasnbsp; pieņemšanas aktiem ir samērā īss periods, kas liecina par to , ka akti tika rakstīti ”rakstīšanas pēc” administrators norāda, ka šādam apgalvojumam un secinājumam nav nekāda pamata. Administratoram ir tiesības nodot glabāšanā dokumentus, ievērojot to apjomu un to, ka administrators nespēj nodrošināt savā prakses vietā visu tā administrēšanā uzņēmumu grāmatvedības dokumentu glabāšanu to ievērojamā apjoma dēļ. Minētais laiks starp aktu sastādīšanu bija pietiekams, lai administrators pārbaudītu dokumentu atbilstību aktam. Ievērojot minēto, uzskata, ka /pers. D/ pārstāves sniegtie paskaidrojumi ir balstīti vienīgi uz pieņēmumiem, bez pierādījumiem, kas pamatotu sniegto informāciju.

Sūdzības iesniedzējs uzskata, ka tiesa nav pilnvērtīgi vērtējusi tiesā iesniegtos pierādījumus, proti debitoru veiktos maksājumus. Administrators vērš uzmanību, ka debitori nebija ievērojuši maksājumu termiņus, kā arī maksājumi ir par iepriekšējām pavadzīmēm un iepriekšējiem šo debitoru parādiem. Vēl jo vairāk debitors UAB Mingeta četru mēnešu laikā nebija veicis nevienu maksājumu, savukārt, lai arī debitors GRV-Royalty OU veica maksājumus, tomēr deviņu mēnešu laikā veica tikai vienas pavadzīmes (03.09.2012. pavadzīme Nr. INV-12-063) daļēju apmaksu 27.03.2013. (Skat. 15.08.2016.precizētā prasības pieteikuma 4.lpp.). Administratora ieskatā, tas ir ievērojams laika periods, kurš liecina par to, ka darījuma partnerim ir grūtības apmaksāt parādsaistības vai arī tas izvairās no parādsaistībām. Jebkurā gadījumā, turpinot piegādāt preces, valdes locekļiem bija jāapzinās, ka darījumā ar šiem debitoriem pastāv kāds no būtiska riska apstākļiem, kuru dēļ darījuma partneriem ir izveidojušās parādsaistības un jebkurā gadījumā, turpinot piegādāt preci pastāv augsta ticamība, ka darījuma partneri neatmaksās parādsaistības, kas savukārt nozīmēs aktīvu samazināšanu, kas ir pretējs rūpīga un krietna saimnieka darbībai.

Norāda, ka atbildētājs tiesā iesniedza papildus pierādījumus, ka debitori bija veikuši samaksu, proti, dokumentus, kurus parakstījusi finanšu direktore /pers. T/. Atbilstoši Uzņēmuma reģistrā pieejamai informācijai, administrators nav konstatējis , ka šāda persona būtu vadījusi uzņēmumu. Neskatoties uz minēto, atbildētāji minēto dokumentu uzskatīja par pietiekamu, lai pierādītu, ka samaksa tikusi veikta. Administratora iesniegtās debitoru saraksta tabulas, kurā uzskaitītas pavadzīmes, summa sakrīt ar atbildētāja iesniegtajā dokumentā norādīto parādsaistību atlikumu apmēru pēc it kā veiktās to samaksas, kas pierāda to, ka veiktā samaksa ir par iepriekšējiem parādiem nevis tiem, kuri iekļauti prasības pieteikumā kā neapmaksāti un norakstīti. Tāpat atbildētāji nav iesnieguši dokumentus, kas apliecinātu, ka finanšu direktorei /pers. T/ bija tiesības parakstīt šādus tiesā iesniegtos dokumentus. Bez iepriekš minētā, atbildētājs nav iesniedzis ticamus pierādījumus, kas apliecinātu, ka debitori bija veikuši maksājumus, piemēram, bankas kontu izdrukas u.tml. Vēl jo vairāk, no atbildētāja iesniegtā dokumenta konstatējams, ka debitoru veiktie maksājumi ir par vecajām debitoru parādsaistībām.

Administratora ieskatā tiesa ir nepamatoti secinājusi, ka administratoram nav pamata vērsties pret prasītāja pārvaldes institūciju locekļiem, pamatojoties uz Maksātnespējas likuma 65.panta 8.punktu. Uzskata, ka atbildētāji ir nodarījuši zaudējumus SIA ”Rene Pluss”, līdz ar ko administratoram bija pamats tiesā celt prasību pret bijušajiem SIA ”Rene Pluss” valdes locekļiem. Uzskata, ka administrators ir pierādījis zaudējumu esamību, līdz ar ko ir pamats celt tiesā prasību pret atbildētājiem. Maksātnespējas likumā nav noteikts, ka administratoram vispirms, pakārtotā secībā , ir jāceļ prasība pret debitoru un tikai tad, ja tas nav iespējams pret valdes locekli. Bez tam tiesa nav vērtējusi prasītāja iesniegto VID 05.04.2014. audita pārskatu Nr. 23.14-188, kura 73.-74.lpp. Igaunijas nodokļu administrācija norādījusi Latvijas VID, ka GRV-ROYALTY OU jau kopš 2013.gada jūnija nav sasniedzama, beidzamo nodokļu deklarāciju iesniegusi par 2013.gada maiju, ka tās direktors /pers. V/ izvairās no informācijas sniegšanas nodokļu administrācijām.

Papildus apelācijas sūdzībā norāda, ka administrators nosūtīja pieprasījumus debitoriem uz publiski pieejamām to adresēm, bez iepriekš minētā debitori ir nerezidenti, kā rezultātā debitoru piedziņa ir apgrūtinoša.

Apelācijas instances tiesas sēdē prasītāja pārstāvis maksātnespējīgās SIA ”Rene Pluss” administrators Valdis Freimanis prasību un apelācijas sūdzību uzturēja uz tajās norādītajiem motīviem.

Atbildētāja/pers. D/ pilnvarotā pārstāve /pers. E/ prasību un apelācijas sūdzību neatzina, uzturēja spēkā pirmās instances tiesas sēdē sniegtos paskaidrojumus.

Uz tiesas sēdi nav ieradies atbildētājs /pers. F/, par tiesas sēdi likumā noteiktā kārtībā paziņots, par neierašanās iemesliem nav ziņojis.

Tiesa uzklausot lietas dalībnieku viedokli un ņemot vērā, ka atbildētājs par neierašanas iemesliem nav ziņojis, nolēma lietu izskatīt bez /pers. F/ klātbūtnes.

Motīvu daļa

Civillietu tiesas kolēģija, uzklausījusi prasītāja pārstāvja un atbildētāja pārstāves tiesas sēdē sniegtos paskaidrojumus, izvērtējusi prasības un apelācijas sūdzības motīvus un pārbaudījusi visus pierādījumus, atzīst, ka prasība un apelācijas sūdzība nav pamatotas un ir noraidāmas.

Kā izriet no Civilprocesa likuma 426.panta pirmās daļas apelācijas instances tiesai jāizskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts šajā sūdzībā.

Maksātnespējīgās SIA ”Rene Pluss” administrators Valdis Freimanis nbsp; iesniedzis apelācijas sūdzību par Jelgavas tiesas 2017.gada 24.aprīļa spriedumu, pārsūdzot to pilnā apmērā.

Civillietu tiesas kolēģija, atzīstot, ka pirmās instances tiesas konstatētie faktiskie un tiesiskie apstākļi, kā arī uz tiem balstītie secinājumi ir pareizi, un pirmās instances tiesas spriedumā sniegtais pamatojums ir pilnībā pietiekams, saskaņā ar Civilprocesa likuma 432.panta piektā daļas noteikumiem, pievienojas pirmās instances tiesas sprieduma argumentācijai un atkārtoti to nenorāda.

Lietā konstatēti sekojoši fakti.

Lietā nepastāv strīds, ka 2014.gada 30.janvārī pasludināts SIA "Rene Pluss" maksātnespējas process un par administratoru bija iecelts sertificēts administrators Jānis Kumsārs, bet saskaņā ar Bauskas rajona tiesas 2015.gada 22.janvāra lēmumu Jānis Kumsārs atcelts no administratora pienākumu pildīšanas maksātnespējīgās SIA "Rene Pluss" maksātnespējas procesā un ar 2015.gada 9.februāra Bauskas rajona tiesas lēmumu par maksātnespējīgās SIA "Rene Pluss" maksātnespējas procesa administratoru iecelts sertificēts maksātnespējas administrators Valdis Freimanis, kas apstiprinās ar Uzņēmumu datu bāzes izziņu, un no minētās izziņas redzams arī, ka /pers. D/ bija prasītāja valdes loceklis laikā no 28.05.2009. – 03.02.2014., un /pers. F/ bija prasītāja valdes loceklis laikā no 16.04.2009. – 03.02.2014.

Ar lietā esošo prasītāja maksātnespējas procesa administratora Jāņa Kumsāra 2014.gada 5.februāra Lēmumu Nr.1, administrators nolēma par parādnieka pārstāvjiem prasītāja maksātnespējas procesā noteikt /pers. D/ un /pers. F/. 2014.gada 6.februārī un 2014.gada 13.februārī administrators Jānis Kumsārs pieprasījis parādnieku pārstāvjiem iesniegt administratoram dokumentāciju un informāciju.

Ar Bauskas rajona tiesas 2015.gada 22.janvāra lēmumu noraidīts maksātnespējīgās SIA "Rene Pluss" administratora Jāņa Kumsāra pieteikums par parādnieka maksātnespējas procesa izbeigšanu un sertificēts administrators Jānis Kumsārs atcelts no administratora pienākumu pildīšanas maksātnespējīgās SIA "Rene Pluss" maksātnespējas procesā.

Bauskas rajona tiesa savā lēmumā attiecībā uz debitoru parādu norakstīšanu norādīja, ka *"Saskaņā ar administratora paskaidrojumiem (6.sēj., l.l.1-3) un norakstīto debitoru saistību sarakstu (5.sēj., l.l.25-26) lielāko daļu no pārējās saimnieciskās darbības izmaksām sastāda divu debitoru saistības, kasnbsp; 2013.gada 31.decembrī norakstītasnbsp; kānbsp; nedrošas: GRV-Royalty OU (reģistrēts Igaunijas Republikā) – 732434 euro (Ls 514757,54) un Mingeta UAB (reģistrēts Lietuvasnbsp; Republikā, PVNnbsp; maksātājanbsp; reģistrācijasnbsp;nbsp; Nr.100007081119) – 477757,97 euronbsp; (Ls 335770,21), kopsummā* ***1210191,97 euro (Ls 850527,76).*** *Parādi izveidojās sakarā ar preču piegādi, par kurām nav saņemta samaksa. GRV-Royalty OU parāds izriet no preču pavadzīmēm, kas izrakstītas laikā no 2012.gada 03.septembra līdz 2013.gada 25.februārim. Mingeta UAB parāds izriet no preču pavadzīmēm, kas izrakstītas laikā no 2012.gada 01.novembra līdz 2013.gada 28.februārim.*

Kā izriet no parādnieka pārstāvja /pers. D/ paskaidrojumiem, nekādi piedziņas pasākumi minēto parādu atgūšanai netika veikti, pats /pers. D/ ar šo uzņēmumu pārstāvjiem nekontaktēja, norādot, ka jautājumus par preču piegādi minētiem uzņēmumiem risinājanbsp; cits parādnieka darbinieks. /pers. D/ nespēja saprotami paskaidrot, kādi konkrēti fakti ļāva parādnieka vadībai secināt, ka šie parādi nav atgūstami.

Attiecībā uz parādnieka prasījumiem pret GRV-Royalty OUnbsp; un Mingeta UAB nav iestājies neviens no Civillikuma desmitajā nodaļā ,,Saistību tiesību izbeigšanās" paredzētajiem apstākļiem, kas izbeidz debitora saistību, tostarp nav iestājies CL 1895.pantā paredzētais noilguma termiņš. Apstāklis, ka parādnieks šos debitoru prasījumus nolēmis savā grāmatvedībā vairs neuzskaitīt kā aktīvu un norakstīt to zaudējumos, neveicot jebkādas darbības šo parādu atgūšanai, neizbeidz debitoru saistību. Šo debitoru parādi nav uzskatāmi par zaudētiem parādiem arī atbilstoši likuma ,,Par uzņēmumu ienākuma nodokli" 9.pantā noteiktiem kritērijiem. Līdz ar to minētās personas vēl joprojām ir parādnieka debitori, secīgi administratoram saskaņā ar Maksātnespējas likuma 65.panta 6.punktu jāveic darbības šo debitoru parādus atgūšanai. Gadījumā, ja administratora iegūtā konkrēta informācija norāda uz to, ka šie debitoru parādi nav atgūstami vai piedziņas izdevumi pārsniedz iespējamos ieguvumus, administratoram ir tiesības atteikties no prasījumiem saskaņā ar Maksātnespējas likuma 67.panta 9.punktu. Taču šajā gadījumā atbilstoši Maksātnespējas likuma 81.panta pirmās daļas 6.punktam administratoram par nodomu atteikties no prasījuma jāinformē kreditori.

Administrators neveica pasākumus šo parādu atgūšanai, Ziņojumā norādīja, ka uzņēmumam nav debitoru, no kuriem varētu atgūt naudas līdzekļus, tātad, neinformēja kreditorus ne par šo debitoru parādu esamību, ne par šo parādu atgūšanas iespējas izvērtējumu, ne par nodomu atteikties no šiem prasījumiem."

Lietā nav strīda par to, ka administrators lēmumā noteiktās darbības parādu atgūšanai nav veicis pilnīgi, kas nodrošinātu kreditoru intereses. Fakts, ka administrators ir ielūkojies audita pārskatā un nosūtījis sūtījumus, pilnībā neliecina par aktīvu darbību parādu atgūšanā.

Lietā nav strīda par to, ka SIA "Rene Pluss" 2013.gada pārskats (1.sējums, lietas 46-62.lapas) atšķiras no SIA "Rene Pluss" 2013.gada pārskata (3.sējums, lietas, 123-138.lapas). Tiesas sēdē administrators nevarēja norādīt uz pamatiem šādiem atšķirīgiem gada pārskatiem, bet norādīja, ka šādu gada pārskatu viņam nodevis iepriekšējais administrators J.Kumsārs, savukārt, atbildētāja /pers. D/ pilnvarotā pārstāve tiesas sēdē norādīja, ka gada pārskats ir sastādīts jau pēc maksātnespējas procesa ierosināšanas un to ir sastādījis administratora ietekmē. No lietas materiāliem izriet, ka ir ticis ierosināts kriminālprocess Nr.15830017013 par SIA "Rene Pluss" novešanu līdz maksātnespējai, Bauskas rajona tiesa 2015.gada 22.janvārī ir pieņēmusi blakus lēmumu par iespējamajām darbībām, kas varētu saturēt noziedzīga nodarījuma sastāva pazīmes, kur būtu izlemjams jautājums arī par gada pārskata sastādīšanas apstākļiem un iesaistītajām personām. Tiesa piedod ticamību atbildētāja pilnvarotās pārstāves paskaidrojumiem, ka gada pārskats, iespējams, ir sastādīts jau pēc maksātnespējas procesa ierosināšanas, jo gada pārskatā, kas atrodas trešajā sējumā ir norādes uz administratoru kā amatpersonu. Lietā nav pierādījumu, ka minētais gada pārskats būtu iesniegts VID vai Uzņēmumu reģistram.

Tāpat lietā nav strīda par to, ka sastādītajos 2013.gada pārskatos iekļauts "nedrošo debitoru saistību norakstīšana 954 461 Ls" (1.sējums, lietas 58.lapa, 3.sējuma lietas 130.lapa), kas administrators ieskatā ir prasītājam nodarīti zaudējumi 1 357 685,05 *euro* apmērā. Kā norādījis administrators, ka juridiski debitoru parādu norakstīšana neliedz parādu atgūt, bet tā kā minētās firmas ir nerezidenti, tad administratoram ir apgrūtinoša debitoru parādu atgūšana.

Lietā pastāv strīds vai SIA "Rene Pluss" valdes locekļi 2013.gadā, norakstot kā nedrošas debitoru GRV-Royalty OU un Mingeta UAB saistības, ja šādas darbības ir veiktas, ir rīkojušies kā krietni un rūpīgi saimnieki, proti, ir darījuši visu, lai SIA "Rene Pluss" manta un aktīvi palielinātos, veica nepieciešamās darbības debitoru parādu atgūšanai. Kā jau tiesa konstatēja iepriekš, tad lietā nav iesniegti grāmatvedības dokumenti, kas apliecinātu nedrošo debitoru parādu norakstīšanas pamatu un grāmatojumus. Vienīgais pierādījumus šādu darbību veikšanai ir divi atšķirīgi gada pārskati. Minētais norāda uz to, ka ir izvērtējams prasības pamats un pierādījumi, kas pierāda prasības pamatu un priekšmetu. Prasība nav pamatota uz dokumentu nenodošanas faktu, bet debitoru parāda norakstīšanas faktu, kaut prasības pieteikumā ir aprakstīta vēsturiskās administratora darbības informācijas pieprasīšanā.

Kā atzinusi Satversmes tiesa 2002.gada 26.novembra spriedumā lietā Nr.2002-09-01, Satversmes 92.pantā ietvertās tiesības uz taisnīgu tiesu ir saistītas ar tiesiskas valsts principu, kura sastāvdaļa ir tiesiskā stabilitāte. Tiesiskās stabilitātes nodrošināšanai kalpo arī konkrētu procesuālo darbību veikšanai noteiktie termiņi, kuru mērķis ir nodrošināt lietas atrisināšanu saprātīgā laika posmā un nodrošināt otras puses paļāvību, ka konflikta risinājums vēlāk netiks pārskatīts (*sk. secinājumu daļas 1.punktu*).

Tiesiskās noteiktības princips, kurš ir viens no tiesiskas valsts pamataspektiem prasa, lai visiem prāvniekiem būtu efektīva tiesiskā aizsardzība, kas

veicinātu viņu civiltiesību aizstāvēšanu (*sk. ECT 1999.gada 28.oktobra sprieduma lietā Brumarescu V.Romania, 45.paragrāfu*).

Kā norādījis profesors V.Bukovskis, „jautājumā par pa tiesības noskaidrošanu tiesa nekādā ziņā nav vienaldzīga skatītāja, kas pasīvi uztver to, ko puses ceļ tai priekšā, un pie tam tādā apgaismojumā, kādu piešķir apstākļiem viena vai otra puse" *(sk. Bukovskis V. Civilprocesa mācības grāmata. – Rīga: Autora izdevums, 1933, 332.lpp.)*.

Prasības pamatu veido apstākļi (juridiski fakti), ar kuriem tiesību normas hipotēze saista strīda pušu materiāltiesiskās attiecības esamību, grozīšanos vai izbeigšanos. Tie ir apstākļi, kas apliecina, ka atbildētājam iestājies noteiktu saistību izpildes pienākums, piemēram, jāatdod nauda, jāizpilda noteiktas darbības *(sk. turpat 322.lpp., arī Senāta 2007.gada 12.decembra spriedumu lietā Nr.SKC- 237, 2006.gada 15. novembra spriedumu lietā Nr.SKC-635)*.

Kā atzīts tiesību doktrīnā, prasība satur divus elementus – priekšmetu un pamatu.

Prasības priekšmets civilprocesuālo tiesību izpratnē ir prasītāja materiāltiesiskais prasījums, kura pamatotību pārbauda tiesa, izskatot lietu pēc būtības. Ar prasības priekšmetu saprot arī to tiesisko stāvokli, uz ko šis prasījums ir vērsts, tas ir, uz zināma tiesiskā stāvokļa pastāvēšanas atzīšanu, zināmas rīcības uzlikšanu atbildētājam vai zināmu tiesisko attiecību grozīšanu vai izbeigšanu.

Savukārt prasības pamats civilprocesuālo tiesību izpratnē ir apstākļi, uz kuriem prasītājs pamato savu materiāltiesisko prasījumu. Prasības pamatu veidojošie apstākļi ir juridiskie fakti, ar kuriem tiesību normas sastāvs (hipotēze) saista zināmu, šajā normā paredzēto materiāltiesisko seku iestāšanos starp strīda pusēm. Turklāt piespriešanas prasībās tiek izšķirts prasības aktīvais pamats jeb prasītājam piederošā tiesība, kuras aizsardzību tiesā viņš lūdz, un prasības pasīvais pamats jeb atbildētāja pieļautais minētās tiesības aizskārums (*sk. Kalniņš E. Privāttiesību teorija un prakse. Raksti privāttiesībās. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2005, 291., 295.-296.lpp.*).

Civilprocesa likuma 192. pants tiesai uzliek pienākumu spriedumu taisīt par prasībā norādīto priekšmetu un uz prasībā norādītā pamata.

Tas nozīmē, ka tiesa var izvērtēt prasījumu pamatotību vai nepamatotību, vadoties vienīgi no faktiem un apstākļiem, kurus puses norādījušas kā prasības, pretprasības vai iebildumu pamatu (*sk. Civilprocesa likuma komentāri. I daļa (1.-28. nodaļa). Otrais papildinātais izdevums. Sagatavojis autoru kolektīvs. Prof. K. Torgāna zinātniskajā redakcijā. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2016, 520.lpp.*).

Savukārt princips, ka tiesai pašai jāzina strīda izšķiršanā piemērojamais likums un tiesa nav ierobežota tā izvēlē vienīgi ar prasībā norādītajiem, nozīmē to, ka tiesas pienākums ir strīda izšķiršanā piemērot tādu apstākļiem (juridiskajiem faktiem) atbilstošas tiesību normas sastāvu, kurā paredzēta prasībā norādīto materiāltiesisko seku iestāšanās.

Komerclikuma 169.pants, ar ko pamatota prasība, noteic, ka valdes un padomes loceklim savi pienākumi jāpilda kā krietnam un rūpīgam saimniekam; valdes un padomes locekļi solidāri atbild par zaudējumiem, ko tie nodarījuši sabiedrībai; valdes un padomes loceklis neatbild saskaņā ar šā panta otro daļu, ja pierāda ka rīkojies kā krietns un rūpīgs saimnieks; valdes un padomes loceklis neatbild par sabiedrībai nodarīto zaudējumu, ja viņš rīkojies labā ticībā dalībnieku sapulces likumīga lēmuma ietvaros (..).

No judikatūras izriet atziņa, ka maksātnespējas procesa administratora, kas darbojas attiecīgās komercsabiedrības vārdā, prasības pret tās valdes locekli ir izskatāmas, ievērojot sacīkstes principu tāpat kā citās civillietās un attiecīgi ievērojot abu pušu tiesības un intereses.

Komerclikuma 169.pantā nostiprināta valdes locekļa nevainojamības prezumpcija, kuras atspēkošana ir valdes locekļa pienākums. Taču, lai sāktu darboties minētā prezumpcija, kas pierādīšanas pienākumu pārliek no prasītāja (administratora) uz atbildētāju (valdes locekli), prasītājam nepieciešams pierādīt zaudējumu esamību atbilstoši sacīkstes principam un vispārējiem Civilprocesa likuma noteikumiem, kas regulē pierādījumu iesniegšanu (*sk. Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2014.gada 15.janvāra spriedumu lietā Nr.SKC-101/2014*).

Civillietu tiesas kolēģija pievienojās pirmās instances viedoklim, ka konkrētajā gadījumā prasības pamatotība par zaudējumu piedziņu maksātnespējīgā uzņēmuma labā vērtējama, pamatojoties ne tikai uz Komerclikuma normām par valdes locekļa pienākumiem un Maksātnespējas likuma normām par parādnieka pārstāvja pienākumiem, bet arī Civillikuma 1779.pantu, kas noteic, ka katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, kurus viņš nodarījis, konstatējot visus zaudējumu atlīdzināšanas priekšnosacījumus.

No Civillikuma normām par zaudējumu atlīdzību (Civillikuma 1770.-1792.pants) un Komerclikuma 169.panta izriet, ka zaudējumu atlīdzības prasības apmierināšanai ir vajadzīgi vairāki priekšnoteikumi, proti, personas prettiesiska, vainojama rīcība, zaudējuma esamība un cēloniskais sakars starp prettiesisko, vainojamo rīcību un zaudējumiem.

Konkrētajā gadījumā prasītājs cēlis prasību par zaudējumu piedziņu no atbildētājiem, ko viņi nodarījuši sabiedrībai kā valdes locekļi, nepildot savus pienākumus kā krietni un rūpīgi saimnieki – norakstot kā nedrošus debitora parādus. Tā kā sastāvu sabiedrības vēlētu amatpersonu-valdes locekļu un padomes locekļu atbildībai sabiedrības priekšā noteic Komerclikuma 169.panta otrā daļa, tad ir piemērojama attiecīgā tiesību norma.

Citiem vārdiem, lai noskaidrotu, vai ir iestājusies atbildētāja atbildība, jākonstatē iepriekš minētajā tiesību normā paredzētie priekšnosacījumi: 1) Sabiedrībai ir nodarīts zaudējums (*sk. Civillikuma 1770-1792.pantu*); 2) bijusi amatpersonas rīcība, respektīvi-darbība vai bezdarbība; 3) pastāv celoņskakarība starp amatpersonas rīcību un sabiedrības zaudējumu (*ja zaudējums ir, bet tas nav radies kā valdes locekļa rīcības sekas, tad par šo zaudējumu atbildība neiestājas*). Ja prasītājs ir pierādījis visu iepriekš uzskaitīto apstākļu kopumu, tad valdes padomes loceklis var atbrīvoties no atbildības, vienīgi pierādot, ka rīkojies kā krietns un rūpīgs saimnieks, respektīvi – nav pieļāvis pat vieglu neuzmanību (*sk. Komerclikuma 169.panta trešās daļas normu*). Tādējādi valdes (padomes) loceklim ir jārīkojas ar vislielāko rūpību, jo Komerclikuma 169.pants neparedz pienākumu sabiedrībai pierādīt valdes (padomes) locekļa vainu, bet, gluži pretēji, tas noteic šīs amatpersonas vainas prezumpciju. Citiem vārdiem, Komerclikuma 169.panta trešās daļas norma, atkāpjoties no civilprocesa vispārīgā principa attiecībā uz pierādīšanas pienākumu, apstākļu, ka viņš rīkojies kā krietns un rūpīgs saimnieks (nav izdarījis tiesību pārkāpumu vai arī notikušajā tiesību pārkāpumā nav vainojams) pierādīšanas nastu pārliek uz valdes (padomes) locekli.

Savukārt situācijā, kad valdes loceklis nespēj minēto pierādīt, viņa vaina ir prezumējama. Tiesību doktrīnā, atklājot Komerclikuma 169.panta normu jēgumu, izteikta atziņa, kuras pamatotību Civillietu tiesas kolēģijai nav iemesla apšaubīt, ja valdes locekļa rīcība ir pretēja saprātīgai komerciālās apgrozības praksei un tiek pierādīts, ka sabiedrībai nodarīti zaudējumi, konstatēta amatpersonas rīcība, pastāv cēloņsakars starp amatpersonas rīcību un nodarītajiem zaudējumiem, tad apstāklim, ka valdes locekļa rīcība nesatur ļaunprātīgu tiesību aizskārumu nav tiesiskas nozīmes, jo viņš ir atbildīgs par katru, tostarp vieglu neuzmanību (*sk. A.Strupišs. Komerclikuma komentāri. III. B daļa. Komersanti. XI sadaļa. Kapitālsabiedrības (134.-184.panti), SIA „A.Strupiša juridiskais birojs" 2003, 143.-152.lpp.*).

Līdz ar to secināms, ka atbildība neiestājas vienīgi tad, ja valdes (padomes) loceklis pierāda, ka attiecīgajā situācijā ir rīkojies kā krietns un rūpīgs saimnieks, respektīvi – nav pielaidis pat vieglu neuzmanību.

Komerclikuma 169.pantā lietotie jēdzieni „kā krietns un rūpīgs saimnieks" ir atklāti (nenoteikti juridiskie) jēdzieni jeb ģenerālklauzulas, kuru satura konkretizācija atstāta tiesību piemērotāja ziņā. Tiesību normas atvērtība ļauj meklēt individuālas lietas taisnīgāko risinājumu. Tādējādi situācijā, kad piemērojami šādi jēdzieni, tiesas uzdevums ir piepildīt tos ar juridiski nozīmīgu saturu, spriedumā atspoguļojot izdarīto secinājumu pamatojumu *(sk. Augstākās tiesas Senāta 2014.gada 27.jūnija spriedumu lietā Nr. SKC–0038-14*).

Citiem vārdiem, tiesai jāargumentē, kādi tiesību palīgavoti (ārpus tiesību normām esoši avoti, piemēram, morāle, sociālās vērtības, lietu dabiskā kārtība u.tml.) ņemti vērā, konkretizējot normā ietvertā jēdziena saturu, un jāatklāj, kā tas ietekmējis nodibināto strīda apstākļu juridisko kvalifikāciju (*sk. Augstākās tiesas Senāta 2014.gada 21.februāra spriedumu lietā Nr.SKC-32)*.

Tiesas kolēģija norāda, ka no minētajā judikatūrā sniegtajām atziņām nepārprotami izriet apstāklis, ka sākotnēji prasītājam jāpierāda, ka atbildētājiem iestājusies atbildība par sabiedrībai nodarītajiem zaudējumiem, pierādot zaudējumu konstatēšanai likumā noteiktos nepieciešamos priekšnosacījumus.

Tiesas ieskatā, ceļot prasību tiesā, prasītājs nav ņēmis vērā Komerclikuma 169.pantā nostiprināto pamatprincipu, ka valdes loceklis atbild sabiedrībai par zaudējumiem tikai savas vainojamas un prettiesiskas rīcības gadījumā, t.i., viņš nenes atbildību par sabiedrības neveiksmi komercdarbībā. No minētā izriet, ka atbildētāja prettiesiska rīcība kā vienīgais neapstrīdamais pamats prasītājam radīto zaudējumu nodarīšanai lietā nav pierādīts, līdz ar ko nav konstatējams arī cēloniskais sakars starp prasītāja zaudējumiem un atbildētāja rīcību.

Tiesas kolēģija piekrīt, ka prasītājai ir nodarīti zaudējumi, taču judikatūrā nostiprinātās atziņas */Augstākā tiesas Senāta 2012.gada 25.janvāra spriedums lietā Nr.SKC-25/2012/* un lietā esošie pierādījumi liedz šos zaudējumus piedzīt no atbildētāja, jo nav konstatēta atbildētāja rīcība, kas būtu cēloņsakarībā ar sabiedrībai nodarītajiem zaudējumiem.

Civillietu tiesas kolēģija uzskata, ka pirmās instances tiesa noraidot prasību, pareizi ir norādījusi, ka pretēji administratora norādītajam, uzskata, ka "nedrošo debitoru saistību norakstīšana 954 461 Ls" nevar tikt uzskatīta par zaudējumiem zaudējumu materiāltiesiskā tiesību institūta izpratnē, jo ar parāda norakstīšanu debitors nezaudē debitora statusu un minētais debitoru parāds iespējams atgūstams pēc attiecīgu darbību veikšanas, un līdz ar to debitoru parāda summa nevar tikt uzskatīta par zaudējumiem noteiktā apmērā, un debitoru parādu norakstīšana neveido celoņsakarību ar zaudējumiem, jeb ar konkrēto parāda apmēru.

Tiesas kolēģija uzskata par svarīgu norādīt, ka konkrētajā gadījumā administratoram nebija pamata vērsties pret valdes locekļiem, pamatojoties uz Maksātnespējas likuma 65.panta 8.punktu, bet gan uz Maksātnespējas likuma 65.panta 6.punktu, kas nosaka administratora pienākumu pēc juridiskās personas maksātnespējas procesa pasludināšanas atgūt debitoru parādus un veikt tiesiskas darbības citas parādnieka mantas atgūšanai.

Civilprocesa likuma 93.panta pirmā daļa noteic, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

Tādējādi tiesa pati pierādījumus neievāc, bet pamato savu spriedumu uz lietas dalībnieku iesniegtajiem pierādījumiem. Citiem vārdiem, tiesai, izskatot lietu, jānoskaidro lietas apstākļi, kuri ietilpst pierādīšanas priekšmetā - prasības pamata fakti un atbildētāja iebildumu pamata fakti (meklējamie fakti). Turklāt jāievēro, ka meklējamos faktus norāda puses, taču to faktu sastāvu, kas jāpierāda lietā, galīgi nosaka tiesa saskaņā ar tām materiālo tiesību normām, kuru hipotēzēs ir norādīti fakti, kas nosaka pušu apstrīdētās un aizskartās tiesības un tām atbilstošus pienākumus *(sk. Civilprocesa likuma komentāri. Trešais papildinātais izdevums. Autoru kolektīvs. Prof. K.Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2006, 32.lpp.).*

Civilprocesa likuma 104.pants noteic, ka pušu un trešo personu paskaidrojumi, kuri ietver ziņas par faktiem, uz kuriem pamatoti viņu prasījumi vai iebildumi, atzīstami par pierādījumiem, ja tos apstiprina citi tiesas sēdē pārbaudīti un novērtēti pierādījumi. Ja viena puse atzīst faktus, ar kuriem otra puse pamato savus prasījumus vai iebildumus, tiesa var atzīt šādus faktus par pierādītiem, ja tai nav šaubu, ka atzīšana nav notikusi viltus, vardarbības, draudu vai maldības ietekmē vai arī lai slēptu patiesību.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 97.panta noteikumiem, tiesa novērtē pierādījumus pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatoti uz tiesas sēdē vispusīgi, pilnīgi un objektīvi pārbaudītiem pierādījumiem, vadoties no tiesiskās apziņas, kas balstīta uz loģikas likumiem, zinātnes atziņām un dzīvē gūtiem novērojumiem.

Kā, raksturojot pierādījumu novērtēšanas būtību, atzīts tiesību doktrīnā, pierādījumu novērtēšanas noteikumi (..) uzliek tiesai pienākumu sīki iedziļināties katra pierādījuma būtībā, salīdzinot to ar citiem un piešķirt tam to nozīmi, kādu tas pelna pēc savas iekšējās vērtības *(sk. Bukovskis V. Civilprocesa mācību grāmata.- Rīga: Autora izdevums, 1933, 349.lpp.).*

Civillietu tiesas kolēģija atzīst par pamatotu pirmās instances secinājumu, ka apšaubāma ir atbildētāju vainojamība, kā viens no nepieciešamajiem zaudējumu priekšnosacījumiem, apstāklī, ka atbildētāji būtu norakstījuši strīdus debitoru saistības, jo lietā netika iegūti neapšaubāmi pierādījumi, ka 2013.gada pārskatu būtu sastādījuši atbildētāji, ievērojot 2013.gada pārskatā, kas iesniegts lietā, un lietā iesniegtā 2013.gada pārskata kopija, kas iegūta no Bauskas rajona tiesā esošās SIA "Rene Pluss" maksātnespējas procesa lietas, no kura redzams, ka Bauskas rajona tiesā esošajā lietā gada pārskatā iekļautas ziņas par sabiedrības valdi "valde no 03.02.2014. Jānis Kumsārs – administrators", ņemot vērā to, ka norādīts, ka gada pārskats parakstīts 2014.gada 8.janvārī, bet Jānis Kumsārs par administratoru iecelts 2014.gada 30.janvārī.

Tāpat tiesa uzskata, ka nav pierādīta atbildētāju prettiesiskā rīcība, izvēlotos kā preču pircējus nerezidentus, kas nesamaksāja, jo no atbildētāja iesniegtā kopsavilkuma redzams, ka strīdus debitori par saņemtajām precēm maksājumus ir daļēji veikuši, kas attiecīgi norāda uz to, ka atbildētājiem bija pamats uzskatīt, ka tiks apmaksātas arī nesamaksātās summas un, ka notikusi debitoru parāda norakstīšana.

Tādējādi Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka lietas izskatīšanas gaitā nav konstatēti pārkāpumi valdes locekļa darbībās un atbildētājs ir pierādījis, ka nav pieļāvis pat vieglu neuzmanību.

Tiesas kolēģija norāda, ka ceļot prasību tiesā, prasītājs nav ņēmis vērā Komerclikuma 169.pantā nostiprināto pamatprincipu, ka valdes loceklis atbild sabiedrībai par zaudējumiem tikai savas vainojamas un prettiesiskas rīcības gadījumā, t.i., viņš nenes atbildību par sabiedrības neveiksmi komercdarbībā. No minētā izriet, ka atbildētāja prettiesiska rīcība kā vienīgais neapstrīdamais pamats prasītājam radīto zaudējumu nodarīšanā lietā nav pierādīts, līdz ar ko nav konstatējams arī cēloniskais sakars starp prasītāja zaudējumiem un atbildētāja rīcību. Turklāt, lietā ir nodibināts, ka ierosinātās krimināllietas Nr.15830017013 ietvaros tiek vērtēts vai amatpersonas nav tīši novedušas sabiedrību līdz maksātnespējai. Ja kriminālprocesā amatpersonu vaina tiks pierādīta, tad visu zaudējumu piedziņa ir iespējama arī kriminālprocesa ietvaros, kā arī kriminālprocesā ir iespējams uzlikt arestu arī amatpersonu mantai un naudas līdzekļiem, lai nodrošinātu nolēmumu izpildi.

Līdz ar ko Civillietu tiesas kolēģija secina, ka ir konstatējams pamats prasības noraidīšanai pilnībā un pirmās instances tiesa pareizi ir novērtējusi visus lietas apstākļus, tos pamatoti saistot ar lietā gūtajiem pierādījumiem, līdz ar ko taisījusi atbilstošu spriedumu prasību noraidot. Savukārt prasītājas apelācijas sūdzībā norādītie argumenti apstiprinājumu nav guvuši, prasītāja nav pierādījusi ar ticamiem un pietiekošiem pierādījumiem apstākļus, uz kuriem pamatojusi savu apelācijas sūdzību, līdz ar to apelācijas sūdzība nav pamatota un ir noraidāma.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 140.panta sesto daļu, noraidot prasību, ir atceļams ar Jelgavas tiesas tiesneses 2016.gada 16.decembra lēmumu piemērotais prasības nodrošinājums.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 10.punktu prasītājs ir atbrīvots no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos. Tā kā prasība ir noraidāma, atbilstoši Civilprocesa likuma 42.pantam, tiesas izdevumus šajā lietā uzņemas valsts.

Rezolutīvā daļa

Ņemot vērā augstākminēto un pamatojoties uz, Civilprocesa likuma 5.pantu, 42., 93., 97.,192.,193.,194., 195.pantiem, 432.-434.pantu Civillietu tiesu kolēģija

nosprieda

maksātnespējīgās sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Rene Pluss", vienotais reģistrācijas numurs 43603018194, prasību pret /pers. F/, personas

kods /personas kods/, un /pers. D/, personas kods /personas kods/, par zaudējumu piedziņu **noraidīt pilnīgi.**

Atcelt ar Jelgavas tiesas tiesneses 2016.gada 16.decembra lēmumu piemēroto prasības nodrošinājumu - ierakstīt visa veida atsavinājuma aizlieguma atzīmi Ceļu satiksmes drošības direkcijas transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistrā (turpmāk – CSDD) /pers. D/ piederošajiem transportlīdzekļiem: transporta piekabe (kravas kaste) /TL kravas kastes marka/, 2012.gada izlaiduma VIN /šasijas numurs/, valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/; pasažieru kvadricikls /TL marka/, 2012.gada izlaiduma, VIN /šasijas numurs/, valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/; pasažieru kvadricikls /TL marka/, 2012.gada izlaiduma, VIN /šasijas numurs/, valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/; transporta piekabe (kravas kaste) /TL kravas kastes marka/, 2012.gada izlaiduma, VIN /šasijas numurs/, valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/; ierakstīt Jelgavas tiesas zemesgrāmatu nodaļas Salgales pagasta zemesgrāmatu nodalījumā Nr./numurs/ ķīlas tiesību atzīmi /pers. D/ piederošajam nekustamajam īpašumam – zemes vienība, 13,64 ha platībā, ar kadastra Nr./kadastra numurs/, kas atrodas /adrese/; ierakstīt visa veida atsavinājuma aizlieguma atzīmi Latvijas Republikas Uzņēmuma reģistrā: /pers. F/ piederošajām kapitāldaļām SIA "Punto Blanco", reģistrācijas Nr.43603064757, un SIA "Punto Blanco" piederošajām kapitāldaļām SIA "Zebrus Baltic" reģistrācijas numurs, 43603063751; /pers. D/ piederošajām kapitāldaļām SIA "KDM Print", reģistrācijas Nr. 4540303905 sabiedrībā ar ierobežotu atbildību "Zemgales atjaunojami energoresursi", reģistrācijas numurs 48503016811, sabiedrībā ar ierobežotu atbildību "KDM", reģistrācijas numurs 53603031141. Noteikt, ka nodrošinājuma summa nevar pārsniegt prasības summu 1357685.05 *euro* apmērā.

Spriedumu var pārsūdzēt 30 dienu laikā Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamentā, iesniedzot kasācijas sūdzību Zemgales apgabaltiesā, Jelgavā.

Pilna sprieduma sastādīšanas datums - 2017.gada 24. oktobris.

Tiesas sēdes priekšsēdētājs A.Sniedzītis

Tieneses A.Misiuna

D.Baltā